

Na temelju članka 15. točke 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine br. 140/05 i 12/12) i članka 696. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine br. 65/18 i 17/20) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 18. prosinca 2020. donosi

SMJERNICE ZA PRIKAZIVANJE ALTERNATIVNIH MJERA USPJEŠNOSTI

1. Uvodne odredbe i svrha smjernica

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Hanfa) je u skladu s odredbama članka 501. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine br. 65/18 i 17/20, dalje: ZTK) ovlaštena provoditi nadzor izvršavanja obveza u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište. Hanfa je, između ostalog, ovlaštena provjeravati jesu li financijske informacije izdavatelja sastavljene u skladu s relevantnim okvirom za financijsko izvještavanje (u Republici Hrvatskoj su to Međunarodni standardi financijskog izvještavanja). U financijske informacije izdavatelja ulaze također i alternativne mjere uspješnosti.

Alternativne mjere uspješnosti su u većini slučajeva uključene u izvještaj rukovodstva izdavatelja koji je sastavni dio godišnjeg, polugodišnjeg i tromjesečnog izvještaja izdavatelja. Nadalje, u prospektima izdanja i uvrštenja vrijednosnih papira na uređeno tržište čije objavljivanje odobrava Hanfa, također su u većini slučajeva navedene alternativne mjere uspješnosti. Isto tako, alternativne mjere uspješnosti mogu biti sadržane i u objavama povlaštenih informacija koje se objavljuju u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ kao i u drugim javnim objavama izdavatelja.

Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (dalje: ESMA) je 2015. godine donijelo **Smjernice o alternativnim mjerama uspješnosti**¹. Hanfa je 23. srpnja 2020. ESMA-i izjavila da će se od 1. srpnja 2020. u cijelosti pridržavati odredbi **Smjernica o alternativnim mjerama uspješnosti**.

Svrha ovih **Smjernica za prikazivanje alternativnih mjera uspješnosti** (dalje: Smjernice) je dodatno osigurati ujednačeno postupanje izdavatelja i osoba dogovornih za prospekt kod prikazivanja alternativnih mjera uspješnosti kako bi navedene informacije bile usporedive, pouzdane i razumljive te na taj način olakšati ulagateljima donošenje informiranih odluka o ulaganju. Cilj Smjernica je također i promicanje transparentnosti i prednosti uključivanja alternativnih mjera uspješnosti kod objava financijskih informacija, bilo da se one objavljuju u izvještaju rukovodstva ili priopćenjima za javnost, navode u prezentacijama rezultata poslovanja i slično.

2. Prikazivanje alternativnih mjera uspješnosti

Alternativna mjera uspješnosti je financijska mjera povijesne ili buduće financijske uspješnosti, financijskog položaja ili novčanih tokova, osim financijske mjere definirane ili određene u relevantnom okviru za financijsko izvještavanje. Primjeri takvih alternativnih mjera uspješnosti su neto dug, dobit prije jednokratnih troškova, dobit prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA) i slični pojmovi koji označavaju prilagodbu stavaka temeljnih financijskih izvještaja.

---

¹ ESMA je uz Smjernice o alternativnim mjerama uspješnosti objavila i dokument **Questions and Answers on ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures**. Oba dokumenta su dostupna na internetskoj stranici Hanfe.

Kod prikazivanja alternativnih mjera uspješnosti, izdavatelj i osoba odgovorna za prospekt dužni su, osim ESMA-inih Smjernica o alternativnim mjerama uspješnosti, primjenjivati i ove Smjernice, a kako slijedi:

a) Definiranje i nazivi alternativnih mjera uspješnosti

Potrebno je navesti definiciju korištenih alternativnih mjera uspješnosti te navesti njihove sastavnice i temelj za izračun. Definicija mora biti objavljena na jasan, čitljiv i razumljiv način.

Alternativne mjere uspješnosti trebaju imati smislene nazive koji odražavaju njihov sadržaj i temelj za izračun.

b) Korisnost alternativne mjere uspješnosti

Potrebno je objasniti zašto se pojedina alternativna mjera uspješnosti koristi kako bi korisnici mogli razumjeti njezinu važnost i pouzdanost. Izdavatelj treba koristiti samo one alternativne mjere uspješnosti za koje smatra da na primjeren način odražavaju financijski položaj i uspješnost.

Iako se određene alternativne mjere uspješnosti koriste kao opće poznate, kao primjerice EBITDA ili EBIT, ipak je potrebno naznačiti ulagateljima zašto i kako objavljene alternativne mjere uspješnosti rukovodstvo koristi prilikom donošenja odluka u vezi s poslovanjem te na koji način bi te mjere ulagatelji trebali uzeti u obzir.

c) Usklađivanje sa stavkama u temeljnim financijskim izvještajima

Potrebno je objaviti usklađivanje alternativnih mjera uspješnosti sa stavkama iz financijskih izvještaja na način da su jasno objašnjene stavke usklađivanja, odnosno stavke iz temeljnih financijskih izvještaja koje su uzete u obzir prilikom izračuna alternativne mjere uspješnosti. Dakle, potrebno je prikazati stavku, podzbroj ili zbroj prikazan u financijskim izvještajima, a koji je relevantan za tu alternativnu mjeru uspješnosti.

U slučaju kada se usklađena stavka ne može direktno povezati s pozicijama iz financijskih izvještaja ili bilješki uz financijske izvještaje, izdavatelji su dužni naznačiti poziciju u okviru koje je prikazana navedena stavka u financijskim izvještajima. Preporučuje se tablično prikazati iznose brojnika i nazivnika alternativne mjere uspješnosti te navesti u okviru koje pozicije financijskih izvještaja ili bilješki su prikazani.

Ako je usklađivanje određene alternativne mjere uspješnosti objašnjeno u ranije objavljenim dokumentima, moguće je uputiti na te dokumente ako korisnici mogu na jednostavan i brz način pristupiti tim dokumentima. Takvo upućivanje mora biti jasno i precizno (točno mjesto i stranica dokumenta na koji se upućuje).

d) Normalizirane alternativne mjere uspješnosti

Kod objava alternativnih mjera uspješnosti kod kojih je cilj prikazati rezultate poslovanja isključivanjem određenih stavki koje predstavljaju jednokratne događaje, potrebno je jasno naznačiti da prikazani iznos predstavlja normaliziranu alternativnu mjeru uspješnosti te jasno navesti stavke i iznose koji nisu uključeni u izračun, kako se ulagatelji ne bi doveli u zabludu.

Pri objavljivanju usklađenja, preporučuje se tablično prikazati iznose brojnika i nazivnika, iznose svakog pojedinog usklađenja brojnika i/ili nazivnika alternativne mjere uspješnosti, kao i naznaku u okviru koje pozicije financijskih izvještaja ili bilješki su navedeni iznosi usklađenja brojnika i nazivnika prikazani, ako se usklađene stavke ne mogu direktno povezati s pozicijama iz financijskih izvještaja ili bilješki uz financijske izvještaje.

Uobičajeno se objavljuju normalizirana neto dobit ili EBITDA nakon uklanjanja jednokratnih stavki, kao primjerice dobit/gubitak od kupnje/prodaje podružnice, prihod od prodaje proizvoda i usluga kojeg je ostvarila podružnica (dezinvestirani poslovni segment), troškovi restrukturiranja, sudski troškovi, otpremnine i slično. Na temelju jasno navedenih stavki, odnosno jednokratnih događaja, za koje je usklađena alternativna mjera uspješnosti, omogućuje se ulagatelju procijeniti je li opravdano usklađivati alternativnu mjeru uspješnosti s obzirom na učestalost ponavljanja događaja. Primjerice, kada se troškovi otpremnine ili umanjenja imovine redovito ili ciklički pojavljuju, iskazivanje alternativnih mjera uspješnosti koji isključuju navedene troškove, možda nije opravdano. Isto tako je u pojedinim slučajevima upitno isključivati iz izračuna operativne dobiti ili EBIT (dobiti prije kamata i poreza) troškove umanjenja materijalne i nematerijalne imovine, jer se i materijalna i nematerijalna imovina koristi za obavljanje djelatnosti, odnosno za ostvarivanje prihoda od prodaje. Osim toga, u slučaju da se objavljuje normalizirana alternativna mjera uspješnosti za neki jednokratni događaj nije opravdano samo isključiti stavke troškova koji su povezani s tim događajem, potrebno je isključiti i stavke prihoda povezane s istim događajem. Primjerice, ako se prilikom izračuna alternativne mjere uspješnosti isključuju efekti od umanjenja vrijednosti određene imovine, potrebno je isto tako isključiti i efekte povećanja vrijednosti te imovine.

e) Usporedni podaci

Alternativne mjere uspješnosti moraju biti popraćene usporednim podacima za sva ranija razdoblja koja se prikazuju.

f) Dosljednost

Definicija i izračun alternativnih mjera uspješnosti trebaju biti dosljedni kroz cijelo vrijeme njihovog prikazivanja. Ako do promjene ipak dođe, potrebno je obrazložiti promjene, dati objašnjenje zašto nova alternativna mjera uspješnosti daje pouzdanije i bolje informacije te dati ponovno izražene usporedne podatke.

Ako se određena alternativna mjera prestane prikazivati, potrebno je navesti zašto se ona više ne smatra primjerenom mjerom za prikaz poslovanja.

Izdavatelji bi isto tako trebali biti dosljedni u prikazivanju alternativnih mjera uspješnosti u izvještajima rukovodstva, prospektima i ostalim objavama, kao što su priopćenja za javnost i slično.

3. Završne odredbe

Izdavatelji i osobe odgovorne za prospekt su dužni poduzeti sve potrebne aktivnosti radi usklađenja prikazivanja alternativnih mjera uspješnosti s ovim Smjernicama.

Ove Smjernice objavit će se na internetskoj stranici Hanfe, a stupaju na snagu 1. siječnja 2021. godine.

KLASA: 011-02/20-01/03
URBROJ: 326-01-60-62-20-1
Zagreb, 18. prosinca 2020.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman